

УДК 37.014.6:339.137.2:378.4

АЛГОРИТМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: АНАЛІЗ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Валентина Радкевич,
*доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член (академік) НАПН України,
директор Інституту професійної освіти
НАПН України,
<https://orcid.org/0000-0002-9233-5718>
e-mail: mrs.radkevich@gmail.com*

Анотація. У статті обґрунтовано алгоритм забезпечення якості професійної освіти і підготовки (ПОП) фахівців у Великій Британії, що містить п'ять структурних компонентів: процес навчання, внутрішню та зовнішню верифікацію результатів, доказовий самоаналіз та планування вдосконалення якості. Акцентовано увагу на механізмах об'єктивного оцінювання, професійному розвитку викладачів та забезпеченні валідності кваліфікацій на основі незалежного аудиту. Сформульовано практичні рекомендації щодо імплементації британського досвіду для модернізації системи професійної освіти в Україні.

Ключові слова: забезпечення якості, Велика Британія, внутрішня і зовнішня верифікація, самоаналіз, план вдосконалення, ПОП, професійна освіта і підготовка.

ALGORITHM FOR ENSURING THE QUALITY OF VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING IN THE UNITED KINGDOM: ANALYSIS AND IMPLEMENTATION PERSPECTIVES

Valentina Radkevych,
*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Full
Member (Academician) of the NAES of Ukraine,
Director of the Institute of Vocational Education
of the NAES of Ukraine*

Abstract. The article substantiates an algorithm for ensuring the quality of vocational education and training (VET) in the United Kingdom, which comprises five structural components: the learning process, internal and external verification of outcomes, evidence-based self-assessment, and quality improvement planning. Particular attention is given to mechanisms of objective assessment, professional development of educators, and the validation of qualifications through independent auditing. Practical recommendations are formulated regarding the implementation of British experience for modernizing the vocational education system in Ukraine.

Keywords: quality assurance, United Kingdom, internal and external verification, self-assessment, improvement plan, VET, vocational education and training.

Сучасна глобальна економіка, що характеризується стрімкою технологічною трансформацією та невизначеністю ринків праці, диктує принципово нові вимоги до національних систем професійної освіти. Спостерігається парадигмальний зсув з кількісних показників «валу» випускників на якісні параметри їхньої компетентності, адаптивності та безпосередньої готовності до виконання професійних завдань. Для України, яка наразі стоїть перед безпрецедентними викликами масштабної повоєнної відбудови та необхідністю термінової гармонізації освітнього законодавства з європейським, досвід Великої Британії виступає критично важливим референсом. Британська модель ПОП, а саме сектор подальшої освіти і навичок пройшла складний шлях історичної еволюції: від системи жорсткого зовнішнього інспекторського контролю до формування культури всебічного забезпечення якості, де відповідальність за результати навчання децентралізована та розподілена між усіма стейкхолдерами освітнього процесу, включаючи викладачів, адміністрацію навчальних закладів, роботодавців та регуляторні органи. Унікальність і ефективність британського підходу концептуалізується на основі метафори «золотої нитки» (Golden Thread). Ця концепція описує безперервний, наскрізний ланцюг доказів та логічних причинно-наслідкових зв'язків, що пронизує всю освітню вертикаль. «Золота нитка» пов'язує стратегічні пріоритети національного уряду та місію конкретного навчального закладу з планом уроку окремого викладача й індивідуальним прогресом кожного студента. Такий підхід гарантує цілісність системи: жоден елемент не існує ізольовано; кожна оцінка в аудиторії, кожен звіт

внутрішнього верифікатора і кожен пункт стратегічного плану розвитку професійного коледжу є взаємозалежними та синергетично спрямованими на кінцевий результат – успішність та працевлаштування випускника. Досліджуваний алгоритм базується на класичній циклічній моделі менеджменту якості ПОП Едварда Демінга (PDCA: Plan-Do-Check-Act) і складається з п'яти інтегрованих компонентів, які забезпечують замкнений цикл якості: викладання та навчання, внутрішня верифікація (IQA), зовнішня верифікація (EQA), самоаналіз (SAR) та План вдосконалення (QIP).

Метою дослідження є обґрунтування алгоритму забезпечення якості ПОП у Великій Британії та розроблення на цій основі практичних рекомендацій щодо імплементації британського досвіду для модернізації системи професійної освіти в Україні.

Методи дослідження: порівняльно-педагогічний аналіз – для виокремлення ключових характеристик британської системи ПОП та обґрунтування доцільності їх адаптації до українських реалій; *аналіз нормативних документів* (стандартів Ofqual, рамок інспекції Ofsted, регламентів) – для визначення чітких процедурних вимог до процесів внутрішньої та зовнішньої верифікації; *моделювання* – для побудови структурно-функціональної схеми алгоритму, визначення послідовності етапів та логічних зв'язків між викладанням, оцінюванням і управлінням; *системний підхід* – для інтеграції розрізнених елементів алгоритму в єдиний замкнений цикл безперервного вдосконалення якості ПОП.

Фундаментом будь-якої системи якості є не процедура перевірки, а безпосередньо процес формування компетентностей, який відбувається під час викладання в аудиторії чи виробничій майстерні. У британській моделі ПОП викладач розглядається не просто як транслятор знань, а як «подвійний професіонал». Цей термін, широко вживаний у галузевій літературі, означає обов'язкове поєднання експертності в конкретній предметній галузі (наприклад, інженерії, перукарському мистецтві чи ІТ) з високою педагогічною майстерністю. Саме баланс цих двох складників дає змогу забезпечити релевантність навчання потребам індустрії та ефективність засвоєння навчального матеріалу студентами. Діяльність викладача у секторі ПОП чітко регламентується *професійними стандартами*, розроблені Фундацією освіти і навчання (ETF) у 2014 р. та оновлені у 2022 р. для відповідності сучасним вимогам цифровізації й інклюзії (NCFE, 2018). Ці 20 стандартів структуровані за трьома взаємопов'язаними сферами:

професійні цінності, професійні знання, розуміння та навички. Така структура підкреслює, що етичний складник та ціннісні орієнтації викладача є не менш важливими за його технічні вміння. Наприклад, сфера професійних цінностей потребує від педагога критичної рефлексії власної практики, активного просування ідей рівності та різноманіття, а також підтримки безпечного навчального середовища (Education and Training Foundation, n.d.). Сфера знань передбачає не лише володіння предметом, але й розуміння сучасних педагогічних теорій, тоді як сфера навичок фокусується на плануванні, оцінюванні та використанні цифрових технологій. Процес викладання формалізується шляхом створення «Схеми роботи» – динамічного та деталізованого документа, який декомпозує загальні кваліфікаційні вимоги навчальної програми на логічну послідовність занять. Відома дослідниця якості в освіті Ann Gravells (2017) у своїх фундаментальних працях наголошує, що «Схема роботи» в жодному разі не повинна бути статичним бюрократичним документом. Вона має бути «живим» інструментом, який постійно адаптується під поточні потреби конкретної групи студентів, ураховуючи їхній темп навчання та індивідуальні особливості. Це дає викладачу змогу гнучко реагувати на виклики освітнього процесу, не втрачаючи при цьому стратегічного фокусу на досягненні кінцевих результатів навчання.

Забезпечення рівного доступу до якісної освіти є не просто етичним побажанням, а законодавчим імперативом, який закріплений у Законі про рівність (Equality Act, 2010). Цей всеосяжний акт консолідував попереднє розрізнене антидискримінаційне законодавство та чітко визначив дев'ять захищених ознак, дискримінація за якими суворо заборонена: вік, інвалідність, зміна статі, шлюб та цивільне партнерство, вагітність та материнство, раса, релігія або переконання, стать та сексуальна орієнтація (House of Commons Library, 2022a; House of Commons Library, 2022b). Для навчальних закладів є обов'язок створювати середовище, в якому кожен студент, незалежно від своїх особливостей, має рівні шанси на успіх. В освітньому процесі принципи рівності реалізуються на основі механізмів «розумних пристосувань». Це конкретні дії, які навчальний заклад зобов'язаний вжити для усунення бар'єрів у навчанні. Наприклад, для студентів з дислексією надаються навчальні матеріали, видрукувані на пастельному фоні (щоб зменшити зорове навантаження), або надається 25% додаткового часу на письмових іспитах. Для осіб з порушеннями слуху забезпечується сурдопереклад

або обов'язкове субтитрування всього відеоконтенту. Викладач, плануючи заняття, зобов'язаний диференціювати завдання та методи викладання таким чином, щоб вони були досяжними для всіх студентів групи, але при цьому забезпечували необхідний рівень виклику для найбільш здібних, що дає змогу кожному реалізувати свій потенціал (Equality Act, 2010). Сучасна британська педагогічна практика глибоко вкорінена в принципах *доказового навчання*. Це підхід, який вимагає використання методів та стратегій, ефективність яких підтверджена емпіричними науковими дослідженнями, а не базується на інтуїції чи традиції. Джефф Петті (2009), аргументовано доводить, що використання активних методів навчання, таких як взаємонавчання, графічні органайзери чи проблемно-орієнтоване навчання, має значно вищий коефіцієнт впливу на успішність студентів та довготривале запам'ятовування, ніж традиційні пасивні лекції. Ключовим інструментом підвищення якості навчання є *формувальне оцінювання*. Класичне дослідження Пола Блека та Ділана Вільяма «Всередині чорної скриньки» стало поворотним моментом у розумінні ролі оцінювання. Автори довели, що регулярний якісний зворотний зв'язок та активне залучення студентів до самооцінювання можуть підвищити результати навчання на еквівалент двох оцінок за стандартною шкалою (Black, & Wiliam, 1998). Джон Хетті (2012) у своєму монументальному мета-дослідженні «Видиме навчання», яке синтезувало результати понад 800 мета-аналізів, підтверджує, що надання зворотного зв'язку входить до топ-10 найбільш ефективних педагогічних інтервенцій за силою впливу на навчальні досягнення. Ефективний фідбек має бути своєчасним (надаватися одразу, поки інформація актуальна), конструктивним (вказувати не лише на помилку, але й на шлях її виправлення) та чітко прив'язаним до критеріїв оцінювання, а не до порівняння студентів між собою.

Якщо якісне викладання створює освітню цінність, то система *внутрішньої верифікації* (IQA) гарантує її стабільність та відповідність стандартам на рівні навчального закладу. IQA діє як первинний, але надзвичайно щільний фільтр, який запобігає випуску некваліфікованих фахівців та захищає репутацію навчального закладу. Це систематичний процес моніторингу всіх аспектів оцінювання, що гарантує справедливі, валідні та надійні оцінки. Згідно з регламентами провідних організацій, що присуджують кваліфікації, таких як City & Guilds (n.d.) та NCFE (2018), кожен акредитований навчальний центр зобов'язаний розробити та імплементувати власну Стратегію IQA.

Важливо розуміти, що оцінювач це не адміністратор-бюрократ, а досвідчений фахівець-практик у тій самій професійній галузі, що й викладачі-оцінювачі, роботу яких він перевіряє. Це дає змогу здійснювати перевірку по суті, а не лише за формою. Основні функції IQA включають валідацію завдань перед їх видачею студентам для перевірки на відповідність стандартам та відсутність двозначності; постійний моніторинг процесу оцінювання для забезпечення об'єктивності; функцію наставництва, яка передбачає підтримку нових оцінювачів та визначення їхніх потреб у професійному розвитку (CPD). Сучасна система IQA відмовляється від тотального контролю на користь ефективнішої стратегії вибірки, що базується на оцінці ризиків. Внутрішній верифікатор не перевіряє 100% студентських робіт, за винятком випадків, коли працюють нові, ще не кваліфіковані оцінювачі, або коли виявлено суттєві проблеми з якістю. Найпоширенішою методологією формування вибірки є модель CAMERA, яка забезпечує всебічну репрезентативність перевірки (City & Guilds, n.d.). Внутрішні верифікатори (відповідальні за забезпечення якості) здійснюють вибірку перевірки рішень щодо оцінювання для забезпечення їх об'єктивності, а зовнішні представники (Aos) використовують цей принцип, щоб гарантувати, що перевірка якості не є поверхневою, а охоплює весь спектр освітнього процесу.

Абревіатура CAMERA розшифровується таким чином:

C (здобувачі): вибірка повинна охоплювати всі категорії студентів, враховуючи вік, стать, етнічну приналежність та особливі освітні потреби;

A (оцінювачі): перевірці підлягають усі оцінювачі, але обсяг вибірки для досвідчених фахівців менший, ніж для новачків;

M (методи оцінювання): аналізуються різні методи оцінювання (письмові тести, практичні демонстрації, професійні дискусії);

E (докази оцінювання): перевіряються різні типи доказів компетентності (портфоліо, відеозаписи, виготовлені вироби);

R (документи): проводиться аудит правильності ведення документації, протоколів та звітів;

A (місця оцінювання): охоплюються всі локації навчання, включаючи основний кампус, філії та робочі місця на виробництві. Критично важливим елементом забезпечення єдності вимог є проведення засідань зі стандартизації.

Це регулярні професійні зустрічі команди викладачів, де вони оцінюють одні й ті самі зразки студентських робіт «наосліп» (без

знання оцінок колег), а потім обговорюють результати для узгодження своїх суджень. Це дає змогу досягти високого рівня надійності оцінювання між різними екзаменаторами та мінімізувати суб'єктивність (Pearson, n.d.). Крім того, IQA регулярно проводить спостереження за практикою оцінювання, відвідуючи заняття та іспити. Під час таких спостережень оцінюється робота оцінювача в реальному часі: наскільки чітко він надає інструкції, чи дотримується правил техніки безпеки, наскільки коректно формулює навідні питання під час професійної дискусії, не підказуючи правильну відповідь.

Зовнішня верифікація (EQA) є механізмом, що забезпечує довіру до професійних кваліфікацій на національному та міжнародному рівнях. Це процес незалежного аудиту, який здійснюють *суб'єкти присвоєння професійних кваліфікацій (AOs)*. Діяльність самих AOs суворо регулюється державним позавідомчим органом (Ofqual), який підзвітний Парламенту. Вимоги до системи зовнішньої верифікації чітко визначені у нормативному документі Ofqual «Загальні умови визнання». Зокрема, умови H1 та H2 цього документу накладають на організації, що присуджують кваліфікації пряме зобов'язання контролювати, як навчальні центри здійснюють оцінювання, та забезпечувати порівнюваність стандартів між різними навчальними закладами та різними роками (Ofqual, 2020; Ofqual, n.d.).

Для уніфікації підходів у секторі ПОП Федерація присуджувальних організацій (FAB) розробила спільні принципи для гарантування, що диплом, отриманий у коледжі в Лондоні, буде еквівалентний диплому з коледжу в Манчестері (Ofqual, n.d.). Зовнішній верифікатор (Standards Verifier/EQA) це експерт, який відвідує заклад освіти (очно або в форматі дистанційного аудиту) для перевірки надійності функціонування системи IQA. Важливо зазначити, що EQA, як правило, не переоцінює студентів безпосередньо. Його мета – оцінити спроможність коледжу самостійно гарантувати якість (Institute for Apprenticeships and Technical Education, 2021).

Ключові етапи візиту EQA охоплюють: детальний огляд системи управління якістю (перевірка політик, кваліфікації персоналу, протоколів засідань зі стандартизації); вибірку робіт для підтвердження рішень оцінювачів та внутрішніх верифікаторів; обов'язкове спілкування зі студентами (Learner Voice). Інтерв'ю зі студентами дає змогу підтвердити автентичність виконаних робіт, перевірити

реальність освітнього процесу та оцінити рівень задоволеності студентів якістю навчання (Pearson, 2021).

Система EQA оперує жорсткими важелями впливу на навчальні заклади. У разі виявлення суттєвих порушень стандартів (наприклад, системне завищення оцінок, відсутність належного зворотного зв'язку, порушення процедур безпеки), зовнішній верифікатор має повноваження накласти санкції. Найсуворішою з них є блокування сертифікації 2-го рівня. Це означає повну заборону на видачу дипломів студентам до моменту виконання навчальним закладом плану коригувальних дій (Action Plan) та усунення всіх недоліків (City & Guilds, n.d.). Така санкція є серйозним репутаційним і фінансовим ударом для коледжу. На противагу цьому, центри, які демонструють бездоганну репутацію та мають надійну, перевірену роками систему IQA, можуть отримати Статус прямих претензій (DCS). Наявність DCS є ознакою високої довіри і дає змогу закладу освіти замовляти сертифікати для випускників самостійно, без необхідності чекати візиту та погодження зовнішнього верифікатора. Це значно пришвидшує процес випуску та підвищує конкурентоспроможність навчального закладу. Проте цей статус не є довічним: він переглядається щорічно і може бути миттєво відкликаний під час виявлення найменших ознак зниження якості контролю (City & Guilds, n.d.).

Звіт про *самооцінювання* (SAR) є центральним документом у системі стратегічного планування будь-якого британського професійного коледжу. Він формується щорічно і слугує головною основою для зовнішніх інспекцій з боку Ofsted. SAR – це не просто опис досягнень, а глибока, чесна та критична діагностика стану справ у навчальному закладі. Структура та зміст SAR повинні чітко відповідати критеріям Рамки інспекції освіти (EIF), яка була запроваджена у 2019 р. EIF ознаменувала значний концептуальний зсув від виключно результатів іспитів до комплексного оцінювання «якості освіти».

Якість оцінюється через тріаду:

намір – наскільки продуманим є зміст навчальних програм;

впровадження – як ці програми реалізуються на практиці;

вплив – які знання та навички фактично отримують студенти (Ofsted, 2019).

Окрім якості освіти, SAR оцінює навчальний заклад за такими напрямками, як «*поведінка та ставлення*», «*особистісний розвиток*», а

також *«лідерство та управління»*. Якісний SAR базується на ретельному аналізі великих масивів кількісних даних. Ключовими метриками є *показники збереження контингенту* – скільки студентів завершили курс навчання; *показники успішності* – скільки студентів склали іспити; *частка високих результатів*. Для забезпечення об'єктивності ці внутрішні дані порівнюються з національними, які формуються на основі таких джерел, як *опитування* щодо участі дорослих у навчанні, що проводиться Learning and Work Institute (2019). Процес підготовки SAR завершується процедурою валідації на спеціальній панелі. На цьому засіданні керівники професійних коледжів захищають свої звіти перед вищим керівництвом та запрошеними зовнішніми експертами (наприклад, членами наглядової ради). Це *«перехресний звіт»* забезпечує об'єктивність, усуває необґрунтований оптимізм та гарантує *«чесність»* документу перед поданням його інспекторам Ofsted. Отримані в результаті самоаналізу (SAR) дані, трансформуються в конкретні управлінські рішення на основі *Плану вдосконалення якості (QIP)*. Це операційний документ, який слугує *дорожньою картою змін* на наступний академічний рік і моніториться керівництвом щоквартально. Всі цілі, закладені в QIP, повинні бути сформульовані згідно з принципом SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound). Абстрактні побажання на кшталт *«покращити навчання»* не допускаються. Натомість ставиться конкретна мета: *«збільшити відсоток успішного завершення курсу з 85% до 92% до липня 2026 року шляхом впровадження програми менторської підтримки для студентів групи ризику»*. Розроблення QIP відбувається в тісному контексті національної стратегії, зокрема пріоритетів, викладених у Білій книзі уряду *«Навички для роботи»* (Department for Education, 2021a). Цей стратегічний документ акцентує увагу на необхідності максимального узгодження освітньої пропозиції професійних коледжів з реальними потребами локальних роботодавців. Це реалізується через Плани вдосконалення локальних навичок (LSIPs), які також інтегруються в QIP навчального закладу (Department for Education, 2021). Сила британської системи полягає в тісному взаємозв'язку між виявленими проблемами та розвитком педагогічного персоналу. Слабкі місця, ідентифіковані в SAR і зафіксовані як зони росту в QIP, безпосередньо диктують тематику та бюджет програм безперервного професійного розвитку (CPD). Наприклад, якщо QIP ставить стратегічну мету покращення цифрових навичок студентів, то план CPD автоматично

повинен включати серію тренінгів для викладачів з використання сучасних цифрових інструментів у педагогіці. Такий підхід замикає цикл якості і є практичним втіленням концепції «золотої нитки», де кожна дія має чітку мету та вимірюваний результат. Отже, ефективність британського алгоритму забезпечення якості ПОП базується на цілісності та замкненості екосистеми, де кожен елемент підсилює інший, а культура якості превалює над культурою контролю.

Висновки. Результати аналізу системи забезпечення якості ПОП у Великій Британії дають змогу стверджувати, що її фундаментальною особливістю є антропоцентрична переорієнтація фокусу з бюрократичних процедур контролю на безпосередній процес викладання та навчання. Якість ПОП дефініюється не стільки наявністю регламентуючої документації, скільки рівнем компетентності педагогічного персоналу, який функціонує в парадигмі «подвійного професіоналізму». Ця концепція передбачає гармонійне поєднання глибокої галузевої експертизи з високою педагогічною майстерністю і є підґрунтям релевантності ПОП потребам ринку праці. Регламентація діяльності викладача на основі професійних стандартів Фундації освіти і навчання (ETF) та формалізація процесу планування забезпечують гнучкість освітнього процесу. При цьому критично важливим є те, що планування розглядається не як статичний адміністративний акт, а як адаптивний інструмент, що дає змогу реагувати на індивідуальні особливості студентів, забезпечуючи досягнення кінцевих результатів навчання незалежно від стартових умов студентів. Системний характер британської моделі ПОП виявляється у нерозривному зв'язку між якістю навчання, інклюзивністю та доказовою педагогікою. Забезпечення рівних можливостей, закріплене Законом про рівність 2010 р., трансформувалося з етичної норми в технологічний імператив освітнього процесу через механізм «розумних пристосувань». Це означає, що якість ПОП неможлива без урахування різноманіття потреб студентів (диференціація методів, адаптація матеріалів). Водночас, педагогічна практика базується на суворій доказовій базі, відкидаючи інтуїтивні підходи на користь емпірично підтверджених стратегій, таких як активне навчання та, особливо, формувальне оцінювання. Дослідження Дж. Хетті, П. Блека та Д. Вільяма переконливо доводять, що саме якісний зворотний зв'язок та залучення студентів до самооцінювання є найпотужнішими інструментами підвищення академічної успішності, що робить їх обов'язковими елементами

сучасної дидактики ПОП. Інституційна архітектура забезпечення якості ПОП базується на багаторівневій системі верифікації, що гарантує валідність та надійність присвоєння кваліфікацій. Внутрішня верифікація діє як превентивний механізм управління ризиками, використовуючи науково обґрунтовані моделі вибірки (наприклад, CAMERA) для моніторингу всіх аспектів оцінювання: від компетентності персоналу до матеріально-технічних умов. Цей процес органічно доповнюється зовнішньою верифікацією, що здійснюється спеціальними організаціями під наглядом державного регулятора Ofqual. Унікальність підходу полягає у відході від тотального контролю до стратегії, що базується на довірі та оцінюванні ризиків: заклади з високою культурою якості отримують автономію (статус прямих претензій), тоді як до порушників застосовуються жорсткі санкції. Ключовим елементом стабільності цієї системи є процедури стандартизації, що мінімізують суб'єктивність оцінювачів та забезпечують уніфікацію вимог незалежно від місця навчання.

Для успішної модернізації системи професійної освіти в Україні пропонується імплементувати прогресивний британський досвід: по-перше, *інституціоналізувати процес внутрішньої верифікації*. Для цього необхідно законодавчо закріпити роль внутрішнього верифікатора у закладах професійної освіти, чітко відділивши функцію підтримки якості від адміністративно-карального контролю, що сприятиме створенню атмосфери довіри та професійного зростання; по-друге, забезпечити *ризик-орієнтований аудит*, а саме впровадити ризик-орієнтований підхід до зовнішніх перевірок, використовуючи моделі вибірки типу CAMERA. Це дасть змогу раціонально використовувати обмежені ресурси, фокусуючись на проблемних закладах професійної освіти, а не на тотальній перевірці всіх; по-третє, запровадити в закладах професійної освіти *автономію* шляхом підвищення відповідальності усіх заінтересованих сторін. Ідеться про забезпечення реальної автономії закладів професійної освіти на основі надання права на самостійну сертифікацію (аналог статусу DCS) для провайдерів з підтвердженою високою якістю навчання; по-четверте, сприяти *інтеграції принципів інклюзивності* та розумних пристосувань у всі професійні стандарти та навчальні програми, з урахуванням норм закону Equality Act (2010); по-п'яте, сприяти *трансформації інспекцій*, тобто переорієнтувати систему державного інспектування з формальної перевірки наявності паперів на оцінювання якості професійної освіти.

Список посилань

Black, P., & Wiliam, D. (1998). Inside the Black Box Raising Standards through Classroom Assessment. *Phi Delta Kappan*, 80, 139-148.
<https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2016086>

City & Guilds. (n.d.a). *Quality Assurance Guide for Centres – City & Guilds*.
<https://www.cityandguilds.com/-/media/cityandguilds-site/documents/technical-qualifications/quality-assurance-guide-for-technical-qualifications-and-extended-project-qualification-pdf.pdf>

City & Guilds. (n.d.b). *Centre Guide BTEC Quality Assurance* Pearson
<https://qualifications.pearson.com/content/dam/pdf/Support/Quality%20Assurance/btec-centre-guide-to-quality-assurance.pdf>

Department for Education. (2021a). *Skills for Jobs: Lifelong Learning for Opportunity and Growth – GOV.UK*.
https://assets.publishing.service.gov.uk/media/601980f2e90e07128a353aa3/Skills_for_jobs_lifelong_learning_for_opportunity_and_growth__web_version_.pdf

Education and Training Foundation. (n.d.). *Teachers and Trainers – The Education Training Foundation*.
<https://etfoundation.co.uk/professional-standards/teachers/>

Equality Act. (2010). *Legislation.gov.uk*.
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15>

Gravells, A. (2017). *Principles and Practices of Quality Assurance: Ann Gravells – Book2look*.
<https://www.book2look.com/book/9781473973428&shoplinknumbers=none>

Hattie, J. (2012). *Visible Learning for Teachers Maximizing Impact on Learning*. London Routledge. – References – Scientific Research Publishing.
<https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1164186>

House of Commons Library. (2022a). *A short introduction to equality law and policy – The House of Commons Library*.
<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9448/>

House of Commons Library. (2022b). *Equality Act 2010: guidance – GOV.UK*. <https://www.gov.uk/guidance/equality-act-2010-guidance>

Institute for Apprenticeships and Technical Education. (2021). *External Quality Assurance Annual Report 2021 – Institute for Apprenticeships*.

https://skillsengland.education.gov.uk/media/6058/eqa_annual-report-2021.pdf

Learning and Work Institute. (2019). *Adult Participation in Learning Survey 2019*. <https://learningandwork.org.uk/wp-content/uploads/2020/04/Adult-Participation-in-Learning-Survey-2019.pdf>

NCFE. (2018). *Professional Standards for Teachers and Trainers in Education and Training – England – NCFE*. <https://www.ncfe.org.uk/media/mugffa4a/4991-prof-standards.pdf>

Ofqual. (2020). *Ofqual Handbook – General Conditions of Recognition* – GOV.UK. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5ec3a025d3bf7f5d404393a7/Ofqual_Revised_Conditions_-_Coming_into_force_Oct2020_pdfa.pdf

Ofqual. (n.d.). *Introducing principles into the General Conditions of Recognition* – GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/consultations/introducing-principles-into-the-general-conditions-of-recognition>

Ofsted. (2019). *Education Inspection Framework 2019: – ASCL*. <https://www.gov.uk/government/consultations/education-inspection-framework-2019-inspecting-the-substance-of-education/outcome/education-inspection-framework-2019-a-report-on-the-responses-to-the-consultation>

Pearson. (2021). *BTEC Level 1 Introductory and Entry Levels 1, 2 & 3 Qualifications Centre Guide to Standards Verification 2022-23*. <https://qualifications.pearson.com/content/dam/pdf/Support/Work%20based%20learning/BTEC-Level-1-Intro-Entry-Standards-verification-guide-final-2021-2022%20v4.pdf>

Pearson. (n.d.). *Pearson Work Based Learning Delivery Guidance and Quality Assurance Requirements*. <https://qualifications.pearson.com/content/dam/pdf/Support/Work%20based%20learning/pearson-delivery-guidance-and-quality-assurance-requirements.pdf>

Petty, G. (2009). *Geoff Petty, Evidence-based teaching: a practical approach*. Second edition. Cheltenham: Nelson Thornes (2009) | Form@re. <https://oaj.fupress.net/index.php/formare/article/view/3600>